**Ольга Щур**
Наукова керівниця – доц. Шевчук К.Д.

## Диференціація та індивідуалізація навчання у початковій школі

Сучасна освітня система орієнтована на формування сприятливих умов для розвитку кожної дитини, з урахуванням її особливостей, здібностей та рівня підготовки. Диференціація та індивідуалізація навчання в початковій школі за концепцією НУШ є основними підходами для створення рівних умов розвитку учнів [1, с. 408].

Проблемами диференціації та індивідуалізації навчання цікавилися багато науковців, серед яких Н. Кузьміна, Л. Гончаренко, О. Зиман, І. Дубасенюк, С. Рибалко, О. Ляшенко, Т. Бочарова. У своїх дослідженнях вони розглядали важливість впровадження індивідуалізованих методик та диференційованих підходів в освітній процес, акцентуючи увагу на необхідність адаптації програм до потреб учнів, роль цифрових технологій в процесі навчання, а також важливість розвитку критичного мислення та творчих здібностей учнів.

Диференціація навчання полягає у поділі учнів на групи за рівнем підготовки, здібностей або інтересів для оптимізації навчального процесу. Індивідуалізація передбачає створення умов для розвитку кожної дитини, враховуючи її особисті потреби та здібності. Обидва процеси сприяють ефективнішому засвоєнню матеріалу та розвитку учнів. Вони забезпечують рівні можливості для досягнення успіху в навчанні кожною дитиною. [2, с. 13].

Необхідність застосування диференціації та індивідуалізації навчання в роботі з молодшими школярами зумовлена кількома важливими факторами, які допомагають ефективно враховувати індивідуальні особливості та потреби кожної дитини.

1. Різний рівень підготовки та здібностей учнів. Молодші школярі мають різний рівень розвитку, а це не лише знання та вміння, а й емоційний, соціальний та когнітивний розвиток. Диференціація та індивідуалізація дозволяє адаптувати

навчальні завдання під рівень кожної дитини, що сприяє збереженню її мотивації та успішному засвоєнню матеріалу.

2. Підвищення ефективності освітнього процесу. Використання диференціації та індивідуалізації дозволяє створити умови для розвитку кожної дитини в межах її можливостей. Коли учні отримують завдання відповідно до своїх здібностей та інтересів, вони працюють ефективніше, оскільки завдання стають для них цікавими та досяжними.

3. Розвиток творчих та критичних здібностей. Індивідуалізація навчання дає можливість реалізувати творчі підходи до навчання, що важливо для розвитку уяви та критичного мислення учнів. Замість стандартних завдань вчителі можуть надавати дітям завдання, які відповідають їхнім інтересам і дозволяють проявити креативність.

4. Покращення емоційного клімату. Індивідуалізований підхід допомагає знизити стрес у дітей, оскільки вони працюють в комфортному для себе темпі та з матеріалом, що відповідає їхнім потребам. Це сприяє кращому емоційному сприйняттю навчального процесу, зменшує страх перед невдачами та підвищує самовпевненість учнів.

5. Підготовка до самостійного навчання та розвитку. Застосування цих підходів сприяє формуванню у дітей навичок саморегуляції, організації власного навчального процесу.

Отже, застосування диференціації та індивідуалізації навчання в початковій школі є ключовим для забезпечення ефективного розвитку кожної дитини. Ці підходи дозволяють враховувати індивідуальні особливості учнів, їх рівень підготовки, інтереси та емоційні потреби, що створює умови для максимального розкриття потенціалу кожного.

**Список літератури**

1. Барановська О. В. Індивідуалізація та диференціація навчання як засіб компенсації освітніх втрат учнів початкової школи. *Проблеми сучасного підручника*, 2023. № 29. С. 405-410.

2. Шелестова Л. В. Форми індивідуалізації навчання у початковій школі. *Pedagogy actual methods of development of science and education. European Conference,* 2023. С. 208-224.